

עֵשְׂתָה שְׁלֹמִים

פרשת מי תבוא

ט"ו אלול תשפ"ג
שנה י"ד גליון תרע"ה

קול קאמרנא 0747962080

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרנא בארה"ק • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א • עיה"ק ירושלים ת"ו

עטרת ראשנו דברי תורה מכ"ק אדמו"ר שליט"א

וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּיָהָ אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה וְיִרְשָׁתָהּ וַיִּשְׁבְּתָּ בָּהּ. וְלָקַחְתָּ מִרְאשֵׁית כָּל פְּרֵי הָאֲדָמָה (כו א-ב)

סמיכות מחיית עמלק למצות ביכורים

איתא בבבלי הטורים וז"ל: כתיב לעיל מיניה 'תמחה את זכר עמלק' (כה יט) וסמוך ליה והיה כי תבוא אל הארץ שנצטוו למחות זכר עמלק מיד בכניסתן לארץ. צריך לבאר למה נצטוו מחיית עמלק דייקא אצל מצוות הבאת ביכורים.

תיקון הטוב והרע על ידי מ"ע ול"ת

ונראה לומר, שזה ידוע מה שכתב מרן האריז"ל בספר עין חיים (שער קיצור אבי"ע פ"ד) בביאור הכתוב 'סור מרע ועשה טוב' (תהלים לד טו), וז"ל: נמצא אם כן כי כל המצוות עשה הם לתקן היצר הטוב שהוא מהחסדים, וזהו 'סור מרע ועשה טוב' כי הטוב נעשה ונשלם ע"י רמ"ח מ"ע שהם רמ"ח, אך היצר הרע אינו נתקן רק ע"י הסרת הרע הנדבק בו כנודע, אשר זהו ענין שם"ה לא תעשה, וזה 'סור מרע', והבין זה היטב.

כשימחה שמו של עמלק יהיה התיקון השלם

וזה כתוב אצל עמלק 'ויאמר כי יד על כס יה מלחמה להווי"ה בעמלק מדר דר' (שמות יז טו), ופרש"י שם, נשבע הקב"ה, שאין שמו שלם ואין כסאו שלם, עד שימחה שמו של עמלק כולו, וכשימחה שמו יהיה השם שלם והכסא שלם.

עמלק הוא היצה"ר

והנה עמלק הוא היצה"ר כמבואר בזה"ק (ח"ג), שזהו המלחמה 'בעמלק מדור דור' שבכל דור ודור יש מלחמת עמלק שהוא מלחמת היצר הרע, רק שמשנתה לפי המקום והזמן,

עד היכן מגיע הפגם בשם הוי"ה

וזה ידוע ג"כ ממרן האריז"ל (עין-חיים שער המלכים פ"ו)

שעד ו"ה משם הוי"ה בחינת זו"ן מגיע פגם התחוננים, משא"כ ב"ה משם הוי"ה בחינת או"א אינם מגיעים פגם התחוננים.

לקשר המחשבה י"ה עם המעשה ו"ה

והביאור בזה דזה כתוב אצל עמלק 'ראשית גוים עמלק' (במדבר כד ט) וראשית היא המחשבה בחינת י"ה משם הוי"ה. לומר שכן דרכו של עמלק שהוא היצה"ר לבלבל את האדם במחשבות רעות, ולהביא את האדם לשכחה לבל ישים אל לבו לפני מי הוא עומד. ולעשות ולקיים את התר"ג מצוות אנשים מלמדה, בלי מחשבה ודעת לקשר מעשה המצוה לבורא יתברך שמו, כדי לקיימם לשם שמים ביחודא שלים, אבל כאשר תמחה את זכר עמלק מה שמזכירו בתאוות עולם השפל. אז לא תשכח גדלות הבורא לעבדו בלבב שלם כראוי ונכון, ואז תעשה מצות הבורא בשלימות במחשבה ודיבור ומעשה, ואז יהיה שם הוי"ה ב"ה בשלימות ביחודא שלים, כי מקשר מחשבה בחינת י"ה למעשה המצוה בחינת ו"ה.

מצות ביכורים בא נגד כוונת ומחשבת עמלק

וזהו כל ענין מצות הבאת ביכורים שבא נגד כוונת ומחשבת עמלק, שכתוב בו ג"כ ראשית, כמ"ש ולקחת מראשית כל פרי האדמה היינו שכל מצות ביכורים הוא לקשר בחינת ראשית שהיא המחשבה למעשה המצוה, ולזה נכפל במצות ביכורים כמה פעמים אשר הוי"ה אלהיך נתן לך שהוא בחינת המחשבה שהם חכמה ובינה, לומר שכל מצות ביכורים בא כדי 'זוכרת את הוי"ה אלהיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל' (דברים ח"ח), וכמו שביאר בספר החינוך (מצוה צא) בטעם המצוה וז"ל: כדי להעלות דבר השם יתברך על ראש שמחתינו, ונזכור ונדע כי מאיתנו ברוך הוא יגיעו לנו כל הברכות בעולם, על כן נצטוונו להביא למשרתי ביתו ראשית הפרי המתבשל באילנותיו, עכ"ל הזהב.

תיקון המחשבה ע"י ביכורים

ולזה הוא אומר **ארמי אבד אבי היינו** שרצה לאבד את אבי שהוא בחינת המחשבה, וע"י מצות ביכורים מתקנה.

גדלות מעשי השם ע"י ביכורים

וזהו שמרמזו אא"ז הגה"ק קוה"ק רבי יצחק יהודה **יחיאל מקאמרנא** בספרו **אוצר החיים** (מצוה צ"א שמות קצט), על מה שאמרו חז"ל במסכת בכורים (פ"ג מ"א) כיצד מפרישין הבכורים, יורד אדם בתוך שדהו ורואה תאנה שבכרה, אשכול שבכר, רמון שבכר, קושרו בגמי, ואומר, הרי אלו בכורים. ואומר שגמ"י ר"ת גדולים מעשי יהוה (תהלים קיא ט), שכל ענין מצות ביכורים לקשרו ולידע שהכול הוא גדולים מעשי הוי"ה.

לקשר המחשבה לז' מדות

וזה מה שמרמזו כאן רש"י **מראשית** ולא כל ראשית שאין כל הפירות חייבין בבכורים אלא ז' המינין בלבד. היינו שהאדם צריך לקשר בחינת ראשית המחשבה לז' מדות, ויהיה שלם במעשה המצוה כל הקומה שלימה בעשר ספירותיו.

תיקון שם הוי"ה ע"י ביכורים

וזהו אחרי שכתוב מצות מחיית עמלק כתב והיה כי **תבוא אל הארץ היינו** שע"י סור מרע ממחשבת עמלק מלעבור על מצות לא תעשה, בא ועשה טוב מצות ביכורים שהוא קיום מצות עשה בשלימות המחשבה, ועי"ז נעשה שם הוי"ה בשלימות, וזהו שמרמזו והיה אתון שם הוי"ה, וגם 'והיה' לשון שמחה (כ"ר מב ג), שנעשה אז שמחה בכל העולמות.

רעוא דרעיון תשפ"ב לפ"ק

עטרת פז

אמרות טהורות מרבתינו ז"ע

וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּיָהָ אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה וְיִרְשָׁתָהּ וְיִשְׁבַּתְּ בָּהּ (כ"א)

אפשר לומר 'יהיה' אין והיה אלא שמחה כדברי חכמינו ז"ל (ב"ר מב ג). 'כי' כדברי רבינו הרמב"ם רבי יעקב יצחק מלובלין וצללה"ה, ש'כי' נוטריקון כ'נסת' ישראל. היינו שאז תזכה להשראת השכינה הקדושה הנקראת כנסת ישראל, כי אין השכינה שורה רק מתוך שמחה כנודע (שבת ל). **תבוא** אל הארץ מרמז על דעת כנודע, כי דעת הוא וזוג ודביקות כדכתיב (בראשית ד א) 'ואדם ידע', שתזכה להתחבר בשכינה הקדושה שנקראת ארץ. 'אשר ד' אלקך נתן לך נחלה' כדכתיב (שמות כה ה) 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם' בתוכו

לזה אמר 'יצו הוי"ה ב"ה'. **אתך את הברכה** שלא ינתקו מנך לעולם. והברכה חל עליך לעולם ועד. **באסמך** עולה סמא"ל הרשע, שכל כך יברך הקב"ה בברכה גדולה כזו, בבנים חיים ומוזנא, שאפילו הם"ם יסכים לזה, כדאיתא כיוצא בו בשער רוח הקודש (תקון ג יג). כל האדם שיכול לקיים בעצמו מה שאמר הכתוב על כן עלמות אהבוך (שה"ש א ג), כמו"ש רז"ל (עבודה זרה לה). אל תקרי עלמות, אלא על מות, שאפילו מלאך המות נקרא אהבו של הצדיק הזה ע"ש. וזהו 'יצו ה' אתך באסמך' שהם"מ ג"כ לא מקטרג על הברכות הנתונים לך. **ובכל משלוח ידך** ר"ל בכל מקום שתפנה ותשלח ידך תצליח את דרכיך. ולא עוד **וברכך בארץ** שכל הארץ שיש בה בני ישראל הקדושים יברכו ג"כ עבורך ומכתך. **אשר ה' אלהיך נתן לך** בסוד הקב"ה גזור וצדיק מבטל, צדיק גזור והקב"ה מקיים (מועד קטן טו:), חיים, חיי נחת, חותם חיים לנו ולכל ישראל אמן.

לא נאמר אלא בתוכם (אלשיך שמות לא יג), כי השראת השכינה הקדושה הוא בלב כל אחד ואחד. וזה **אשר** נוטריקון ר'אש ש'כינת אל, וזהו 'אשר ד' אלקך נתן לך נחלה' אצל כל אחד ואחד יהיה הנחלה. כי 'נחלה' נקרא בית המקדש כדכתיב (דברים יב ט) 'כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה' מנוחה זו שילה, נחלה זו ירושלים (רש"י שם). וזהו 'לך נחלה' כי הצדיקים נקראים 'מקדש אדני כוננו ידך' (שמות טו יז) מי הם 'מקדש אדני' היינו הצדיקים, 'כוננו ידך' בשתי ידיו כביכול, כמבואר ברש"י הקדוש, **וירשתה וישבת בה'** שאינה פוסקת עולמית כמו ירושה.

פרי חיים מרבינו חיים יעקב מקאמרא

יצו הוי"ה אתך את הברכה באסמך ובכל משלוח ידך וברכך בארץ אשר הוי"ה אלהיך נתן לך (כה ה)

רצה לומר לעיל כתבת י בשם רבינו אלקי מרן האר"י זלה"ה (פע"ח שער הלולב פ"ג) ש'יצו' הוא לשון חיבור ודביקות.

בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרא

שלמעלה, החוט היוצא מן האבן הטוב 'די מטורא אתגזרת אבן די לא בדין' (דניאל ב מה. מן ההר נברת אבן מעצמה אשר לא בידי אדם), ואמנם לא יתנועעו השרשים במחשבת האדם התחתון, זולתי בהיותו ראוי שדרכו לשמור מחשבתו מאל זר ונכר, ודרכו להיות מחשבתו במחשבות טהורות כל חד לפום חילו, ואז ראוי להמשיך אור עליון על עצמו ונפשו השכלי.

כי בשמחה העולה מן פש המשכלת על ידי קיום מצות רצון בורא, אזי גם הם ימשיכו עליו אור וחיות אלהות, והוא ממשיך עליהם חיות חדש, והתחדשות המוחין והחיות, אבל אם מחשבתו אינה טהורה ואין בו יכולת להמשיך על השרשים שלמעלה אור וחיות, גם הם לא יחשיבוהו כלל, ולא ירצו להתקרב אליו לעזור לו להמשיך מחשבתו למעלה, ולהמשיך עליו אור וחיות של תורה ומצות, כי מחשבתו הבל ואין בו מועיל ונשאר בחשכות לומד תורה משפה ולחוץ לקנטר, עושה מצות אנשים מלומדה (ישעיה כט ג).

ואז **ועבדת את איביך** כמו שביאר מורי ורבי מוה"ר אברהם יהושע העשיל ממעוזבין את נאקת בני ישראל אשר מצרים' (שמות ו ה) מצר ביסורין, 'מעבדים אתם' לאל עליון, כידוע דבריו הקדושים (אהבה ישראל פ' וארא), עיין בדגל מחנה אפרים (פ' וארא), וזהו עונש **ועבדת את איביך אשר ישלחנו** את הרע גמור שבו, אל שאול תחתית, בעת שהוא יתברך 'יהוה' כן' אזי בכח הקדושה, אז הרע ניגרש ונשתלח לעזאזל, כי 'יהוה' והקדושה ש'בך ישלחנו' ויגרשנו ויכניע אותנו.

היכל הברכה מרבינו יצחק אייזיק מקאמרא

היסורים, וכל המדות רעות, קנאה שנאה נקימה נטירה כעס גאווה תאוה, כי נעשה ממש בריה חדשה, ולב רחב, ושמח, מלא חיות, ואור.

וכל זה על ידי השכלה שהוא השפע הנמשכת מן השכל אל המשכיל, והמושכל וההשכלה, שהוא השפע וחיות אור אין סוף המחיה את הכל, והוא אור מומשי בתענוג והרחבה גדולה, והוא נקרא ונגמור על ידי מחשבת אדם לטובה, כי לא דבר רק הוא המחשבה, וכל עניני כוונת התפלה ומחשבות טובות והרהורי אדם הטובים, הם מנפש הטובה המשכלת, המעוררת לדבק נפשה בקונה על ידי חוט הקדוש, שמשורש מחצוב הנשמות כסא הכבוד, ונדבקין על ידי יחוד ואור וחיות ההשכלה והמושכל. על זה נאמר 'ואתם הדבקים' (לעיל ד).

מן יוצא מנפשו הרעה והטמאה שכנגדה של נפש המשכלת, אם עדיין לא נודככה להסיר ממנה הרע גמור, הנקרא בכאן 'השמדך' (לעיל פסוק מה) השמד הרע והכליון שנדבק בך, ואתה צריך להשמדו וליכלול הטוב שבו בנפש השכלי שלך, ואם עדיין רע גמור מעורב והוא בתוקף שלא נתייסר עדיין, אזי הוא מתגבר במחשבות רעות והתלהטות חיות של ניאוף והרהורי זנות ושטות, והחיות של הטמא הזה נדבק במרכבה טמאה של הם"מ, עד שיתייסר בתשובה ובתענית ובדמעות ובלב נשבר, אזי (תהלים עח לט) 'רוח הולך ולא ישוב' לעולם, כי יעיד עליו יוצר בראשית (רמב"ם הלכות תשובה פ"ב ה"ג) שהסיר את הרע לגמרי ולא ישוב לכסלה, נתטהר ונתקדש קדוש קדוש.

וכל זה תבין מן ענף שהאדם התופס בו בקצהו ומנענע בכח, אזי מנענע כל האילן בהכרה, וכן מן החוט שמדברין בו בנועע בקצהו המבואר לעיל, ומכל שכן בענין קדוש

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו ז"ע

תחת אשר לא עבדת את הוי"ה אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל. (עבדת את איביך אשר ישלחנו הוי"ה בך וגו' כה מז-מז)

מבואר בדברי מרן האר"י (שערי קדושה ח"ב ש"ד), שעבודה ותורה ומצות צריכין להיות באור רב, ובשמחה ובטוב לבב, ובהארות אור אין סוף, כי הנפש והנשמה הוא כמו ענף ארוך מאוד, מתפשט חוט מן השורש הדבוק בעין החיים אילן עליון, והוא מאיר ומתפשט עד גוף האדם, ואותו הקו חוט נמשך תמיד מן אור אצילות עד לב האדם התחתון, ובכל תנועה ותנועה שעושה למטה לטוב ולמוטב, הכל נירשם למעלה.

וקח לך משל, ממה שנתחדש היום בזמנינו החוט [הטלפון], שמדברין בו ממדינה למדינה, בהגיע אותו כאן, על ידי סגולת אבן המושך ברזל, יניע צד השני עד רכבות אלפים פיסאות ברגע אחת. וסגולה זאת נמשך מסגולת החוט שבלב אדם המניע עד כסא הכבוד, ובהיות אדם חושק לעלות אל שורשו בנגל לו, כי עולה אור מחשבתו בלב שמח מן התורה, והיא נקרא מושכל מן המשכיל, שהוא הנפש השכלית שבאדם כלולה מן רמ"ח אברים מצות ומשם"ה גידים, והוא המשכלת במחשבתה להגיע עד השכל עצמו שהוא השורש עליון אשר לנפשו, ועל ידי החוט מתדבקים ונעשין אחד על ידי ההשכלה עצמה, שהוא השפע ואור וחיות אלהות היווד מן השכל עליון אל נפש המשכלת, ומתדבקים יחד ונעשה בריה חדשה, ונתבטל גם מן הגוף כל

הרה"ק רבי דוב בעריש פלאם מאלעסק בן הרה"ק רבי שלמה מלוצק זצ"ל כ"א אלול תר"י

בצל אביו

בן יחיד היה רבי דוב בעריש לאביו הרה"ק רבי שלמה מלוצקער זצ"ל מסקאהל בעל הדברת שלמה, נאמן ביתו ומשמש בקודש לפני ולפנים בקודש הקדשים, בבית ש"ב מורו ורבו הרה"ק רבי דוב בער המגיד ממעזריטש זיע"א, (יש משערים שנקרא שמו בישראל דוב בער על שם המגיד הקדוש וא"כ נולד לערך שנת תקל"ג), בבית אביו הקדוש ינק ממעיני תורת החסידות בהיות אביו כלי ראשון ומגדולי מעתיקי השמועה של תורת החסידות בכלל ותורת רבו המגיד ממעזריטש בפרט, והוא אשר הדפיס והאיר על הארץ ולעדרים עליה ספרי המגיד, מגיד דבריו ליעקב, ליקוטים יקרים, וז"ל רבי דוב בעריש בהקדמתו על ספר דברת שלמה מאביו ורבו, על גדולת אביו וגודל תורתו המיוסדים על אדני פז קודש, וז"ל ומובטחני שיהיו הדברים אשר יצאו מפי אאמו"ר ז"ל עריבים על שומעיהם כמים קרים על נפש עיפה, כי דבריו בנויים ומיוסדים על אדני פז, דרך חכמת הבעש"ט זצוק"ל, יען אבי זצ"ל יצק מים מפי רשכ"ב הרב הקדוש מהו' דוב בער מ"מ דק"ק מעזריטש וצללה"ה.

בצל רבותיו

בשנות נעוריו הסתופף בצל הרה"ק רבי מרדכי מנעשכין זצ"ל, אשר קבלו אחד מסגל חבורתו, והיה מגדולי תלמידיו המובהקים, אותות קירבה יתירה הראה לו רבו מנעשכין יותר משאר תלמידיו, רשפי אש שלהבת י-ה האיר והפריח בו רבו, בבית מורו בנעשכין ישב עד ליום הסתלקותו ח' ניסן תק"ס.

אחר הסתלקות רבו הרה"ק רבי מרדכי מנעשכין, כפף עצמו בענותנותו המרובה רבי דוב בעריש תחת חבירו מבית רבו מנעשכין, הרה"ק רבי אורי השרף מסטרעליסק זצ"ל ומפעם לפעם נסע אליו לשאוב מציילו של האי שרף נחש הנחושת. ומסופר שפעם אחת שבת השרף מסטרעליסק על שבת קודש בעיר טאפריב בגלילת העיר אלעסק שם כיהן רבי דוב בעריש לרב ואב"ד, כששמע רבי דוב בעריש על בוא השרף לעיר הקרובה, מיהר לנסוע ולשבות בצלא דמהימנותא על שבת קודש, כשהסיבו יחד על השלחן אשר לפני ה', אמר השרף לרבי דוב בעריש אלסקער רב ואגט א דבר תורה נאר נישט געקלערט, (אמור דבר תורה אבל בלי להכין מקודם), ואתה השבת היה שבת פרשת ואתחנן, ופתח רבי דוב בעריש פיו בחכמה ואמר, כתיב ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר (דברים ג כג), כדי שיהיה אפשר

'לאמר בעת ההיא' דהיינו בלי שום הכנה מוקדמת, צריכים להתחנן אל ה' על כך, ושבחו השרף מאוד על דבר התורה הזאת.

גדולה ראיית צדיקים מעולם העליון יותר מראית פני אליהו הנביא, מסופר שאחר הסתלקות הרה"ק רבי יהודה הירש מסטרעטין זצ"ל ביום י"א אייר תר"ד, תלמידו הגדול וממלא מקום רבו השרף מסטרעליסק, נסעו שלושת בניו הקדושים, הגדול רבי אברהם, רבי שמואל זאנוויל, רבי אליעזר זצ"ל, אל עבר העיר אלעסק להתברך אצל רבי דוב בעריש ידיד אביהם מבית רבותיו, ורבי דוב בעריש היה בעת ההיא זקן מופלג וסגי נהור, כשנכנסו שלושת האחים פתח רבי דוב בעריש את פיו ואמר בזה הלשון, ברוך הבא רבי, ברוך הבא רבי יהודה הירש מיט די קינדער, וכיבד אותם והעמיד מקודם כסא לבן הגדול רבי אברהם ואח"כ לאחיו, כאשר הלכו ממנו, אמר לאנשים העומדים שם, מה שהיית מאריך לומר רבי, רבי יהודה הירש, יען כי ראיתי את מורי ורבי הקדוש השרף מסטרעליסק הולך לפניכם, וזה כוונתי במה שאמרת ברוך הבא רבי, וגם אביהם רבי יהודה הירש בא עימכם, וזה כוונתי במה שאמרת ברוך הבא רבי יהודה הירש, ואחר כך אמר עוד לא ראיתי אבא נאמן כמו רבי יהודה הירש שלא יעזוב את בניו אף לרגע אחד, ומה שנתתי מקודם הכסא לבנו הגדול רבי אברהם יען כי ראיתי שאביו רבי יהודה הירש עומד לימינו.

פעם אחת נסע רבי דוב בעריש לשבות על שבת קודש בלובלין, בצל הרה"ק רבי יעקב יצחק החוזה מלובלין זיע"א, במשך יום השבת קירבו החוזה מאוד והושיבו אצלו בימינו, בשעת הסעודה שוחחו זה עם זה, ורבי דוב בעריש היה דרכו לדבר בחכמה וברמזים, פתח את פיו ואמר לחוזה, בעצם הייתם אתם צריכים לבוא אלי, והמתנתי לכם שנים רבות, אולם משארך הזמן ולא באתם אלי, באתי אנכי אליכם, החסידים שעמדו מקרוב רצו לקורעו כדג שהיה צעיר לימים והחוזה היה איש זקן וצדיק הדור, מיד מיהר רבי דוב בעריש וביאר דבריו דאיתא בזהר הקדוש, 'אוף הכי ההיא זכאה בעי למרדף בתר חייבא', החוזה הקדוש נהנה מדבריו ובת שחוק עלה על שפתיו מדברי החכמה של רבי דוב בעריש.

בצל הרבנות

אחר הסתלקות אביו ביום עשרה לחודש שבט תקע"ג, קיבלו עליהם ראשי קהילת אלעסק את בנו

יחידו שימלא מקום אביו, ברבנות העיר אלעסק ואגפיה וגלילותיה סקאליווקי וטאפרוב, שמו הגדול נתפרסם בעולם כנאון אדיר כנגלה ובנסתר, ואלפים הלכו לאורו, איש קדוש ופועל ישועות היה, רוח הקודש גלויה היה לו וידע על כל אדם מה שעבר עליו מיום בואו לעולם ועד היום הזה, אע"פ שרוב שנות הנהגותיו היה סגי נהור, המשיך עבודתו בקודש כזקן וגלוי עינים, ולמד ועסק בתורה וקיבל קהל הבאים לשחר פתחו כאלו לא כהתה עינו ולא נס ליחו.

הסתלקותו

ביום עשרים ואחד לחודש אלול שנת תר"י השיב את נשמתו לבוראה, בעיר אלעסק מנו"כ על יד אביו, וזה חרוט על מצבתו, נפטר כ"א אלול תר"י לפ"ק, הרה"ק זצ"ל הקוה"ט, איש אלקים, בוצינא קדישא, חסידא ופרישא, מופת הדור, שר התורה, איש אשר רוח אלקים דיבר בו, אספקלריא המאירה, נר ישראל, פטיש החוק, שלשלת היוחסין, בנש"ק מו"ה דוב בעריש אבד"ק אלעסק בן הרב הקדוש מו"ה שלמה מ"מ מק"ק סקאהל נב"מ בעה"מ ספר דברת שלמה.

וכל בית ישראל נשאו עליו קינה נהי, ביניהם הגאון רבי שלמה קלוגער זצ"ל אב"ד בראדי קשר עליו הספד גדול בבית המדרש הגדול בבראדי הנדפס בספרו עין דמעה.

בניו אחריו בנו רבי דוד מבעלזא חתן הרה"ק רבי אלעזר רוקח בנו הגדול של השר שלום מבעלזא זיע"א, חתניו רבי צבי בן רבי מאיר מפרימשלאן, ורבי צבי בן רבי שמריה שטיקלר

יחוס בית אבות

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, בן רבינו הגה"ק רבי שלום זצוק"ל בעל המעשה שלום, בן רבינו הגה"ק רבי חיים יעקב זצוק"ל בעל הפרי חיים, חתן הגה"ק רבי יצחק פלאם מקראטשין זצ"ל, בן הגה"ק רבי דוד פלאם מבעלזא זצ"ל, בן רבי דוב בעריש פלאם מאלעסק זצ"ל.

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים זי"ע

ואנכי הסתיר פני ביום ההוא

(דברים לא יח)

מצוה לידע שבכל הסתרה נמצא אלופו של עולם

'אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלהים אין עוד מלבדו'
(דברים ד לה). זהו המצוה לידע שבכל הסתרות אלופו של עולם, ואין שום מציאות בלתי השם יתברך, אין עוד מלבדו.

'היכל הברכה' דברים דף ל.

'ואנכי הסתיר פני'

שמעתי ממורי (תולדות יעקב יוסף בראשית אות א') שאם ידע שהקב"ה מסתתר שם, ושם אתו עמו אליו אלופו של עולם, אין זה הסתרה כי אינו מרגיש כלל ביסורין ומקבל באהבה ובטעם, וכן לענין שאר דברים מניעות בעבודת הש"י ומחשבות זרות רחמנא ליצלן וחלישות דעת מן ערב רב וכמה ענינים, כשידע בידיעה גמורה שאלופו של עולם שם אתו בכל תנועה אלופו של עולם ממש שם, מיד 'תפרדו כל פועלי און' (תהלים צב ז). ולפעמים אדם על ידי עונותיו גורם 'ואנכי הסתיר פני' מאוד וחסרונותיו ממש הסתרה ג"כ, ומרגיש ביסורין מאוד וחלישות דעת ועניות ודלות, כי כשתלך ממנו רחמנא ליצלן הידיעה שאלופו של עולם אתו.

אבל תדע כי האמת 'ואנכי' אפילו בהסתרה של הסתרה גם כן אנכי כי אין שום מציאות בלתי הש"י, ולזה מתמה הכתוב (דברים לא יז) על שאומרים 'כי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות', דהיינו שנסתתר מהם גם הסתרה ולזה הרגישו בצרתם הרבה, והכתוב (שם יח) מתמה על זה הרי 'ואנכי' שם גם בעת 'הסתיר פני' כי אין שום מציאות בלתי הש"י, ואיך יצא מפיכם לומר על כי אין אלהי בקרבו, זה אי אפשר כלל כי לית אתר פנוי מניה (תק"ז קכב).

'זהר חי' ח"ג דף מ:

הקב"ה מסתיר אף את ההסתרה

ענין תולדות (בראשית אות א), שמעתי ממורי שאם ידע אדם שהקב"ה מסתתר שם אין זה הסתרה, דהא מיד שידע אדם שאלופו של עולם בכל תנועה ממש מיד 'תפרדו כל פועלי און' (תהלים צב ז), וזהו שאמר (דברים לא יח) 'אנכי הסתיר פני מהם', ר"ל שישתיר מהם שלא ידעו שהקב"ה שם בהסתרה זאת, כטעם (שמות טו ט) אמר אויב ארדוף, שם חמשה אלפין ששם אלופו של עולם מסתתר כסוד שם סא"ל, כי אין שום מציאות דבר קטן ודבר גדול בלתי השגחות מציאות השם יתברך...

זה כלל גדול שאין שום מסך מבדיל בינו לבין אלהיו, וגם שיעבור עליו מרורית ועצבות וטיטוטום הלב ויסורים וחשכות, עד שהוא בעיני עצמו אבוד, משם דייק את ה' אלהיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך (דברים ד כט).

וזהו 'כלה כמות שהיא' (כתובות טו:), שידע בדרך כלל שכבודו יתברך מסתתר בכל תנועה ובכל מחשבה, ויאמין ויבטח בשם אלהיו בכל דבר, כיון שהוא אתו עמו בכל צער ויסורין, ובית הלל, כלה נאה שידע בדרך פרט, לייחד יהודים להעלות ניצוצי אור שנפלו בתוך הקליפות, ולהעלות כל מחשבות זרות לשורשם, כגון מחשבות 'אהבה רעה' גימ' 'רפ"ח', אם גבר עליו הרבה רחמנא ליצלן, צריך לעמוד לפני יראת עונש, כי על כל חימום מחשבות רעות, ומכל שכן יותר ירד הרבה מדריגות ויטעם אלף פעמים טעם מיתה, חוץ מעונשי גיהנם מרורים וצרות הרבה ונפילות יסובכה, כל זה יתן המשכיל על לבו.

ואם יזכה ויכל לבוא ולעלות למדרגות 'אהבה בתענוגים', ממש חיות עולם הבא יטעם בעולם הזה ויתעלה למעלה. כי ידע שזה אהבה נפולה ומאוסה בא לו שרוצין להעלות אותו לקדושה עליונה, ואי אפשר אלא א"כ ירד במבחן שכנגדו, ולפי גדול הנפילה והירידה כך יעלה בתענוג זה בקדושה ויתענג על השם יתברך, ועל ידי יראת עונש יפטור מן הרע, ואח"כ יחבר יראה עם נורא ויהי יחוד קב"ה ושכינתיה. וכל זה אף בצדיק מוזכר, לפעמים יעבור עליו ברגע מחשבה חיצונית ובפרט בעת התפלה, אז ידע להעלות אותה ולתקנה ולייחד בזה קב"ה ושכינתיה כלה נאה וחסידה.

והנה יש כמה בחינות, שאחר שעולה למעלה יורד כדי לברר חלקי נפשו, דלית נהורא אלא מגו חשוכא ולית טבא

אלא מגו בישא (וזהר ח"ב קפד), ובכל ירידה צריכין ליהרר איהך לחזור ולעלות, כי שמעתי ממורי (תולדות יעקב יוסף וירא את א) שיש כמה שנסארו...

'היכל הברכה' בראשית דף קפ:

כשאדם מצטער על

שוכחה מהש"ת אין זה

שכחה ואינו הסתרה

אמר מרן הקדוש

(תולדות יעקב יוסף ריש בראשית) 'ואנכי הסתיר פני' שאסתיר גם את הסתרה, כי כשידע אדם באמונה שלימה שאלופו של עולם שם אתו עמו בהסתרה, אין זה הסתרה, אבל אסתיר גם את הסתרה, אעפ"כ אנכי שם אתו עמו בכל צרתם. וזהו (דברים ח ט) 'והיה אם שכח תשכח', כי כשאדם שוכח מאת הש"י, ויודע

ומרגיש ומצטער על זה, אין זה שכחה כל כך, אבל שכח שתהיה לגמרי שכח, אף את ששכח אעפ"כ תדע את ה' אלהיך שאין שום מציאות בלתי הש"י, אף שאתה בקטנות ובצער וביסורים ובחשכות ובהסתרה לגמרי, אעפ"כ תדע את ה' אלהיך, וזהו 'והיה' לקבלוהי בשמחה, אבל 'הולכת' חלילה וכו'.

'היכל הברכה' דברים דף סב:

עיקר היהדות שיאמין שאין שום הסתרה

עיקר יהדות 'איש יהודי', בהאמין בהשגחות הש"ת על כל פרט ופרט, ויודע שכל מאורעות הן דבר קטן הן דבר גדול, הכל ממנו יתברך בדין אדני דינא דמלכות שמים, והוא לסיבות חטאו ועושה תשובה, ומיד מוחלין לו ונמתקין הדינים, ויש כמה הסתרות עד שהאיש הנלבב מרגיש יסורין, ומחזק עצמו בעת הסתרה ויסורין, שידע בידיעה שהקב"ה מסתתר שם לראות למי לבו פונה בעת צרה, ואז בידיעה זאת שידע שאין שום מסך מבדיל בינו ובין אלהיו, גם שיעלו לו בעת תורה ותפלה כמה מחשבות רעות, ידע ששם אתו עמו אלופו של עולם, ויש שם איזה ניצוץ, וימעט עצמו הרבה לפני קונו באמונה, אז יעלה הכל לטוב...

'זהר חי' ח"ב דף רנ: